

भारतीय राजदूतावास
काठमाडौं
प्रेस वक्तापत्र

भारत सरकारको आर्थिक सहयोगमा निर्मित दुई परियोजनाको उद्घाटन

काठमाडौंस्थित भारतीय राजदूतावासका प्रशासन प्रमुख श्री करुण वंशलले भारत सरकारको नेरु. ८ करोड ९२ लाख अनुदान सहयोगमा निर्मित दुई परियोजनाको उद्घाटन गर्नुभयो । वंशलले नेपालगञ्जमा हालै स्तरोन्नत गरिएको फतेबाल आँखा अस्पतालको अस्पतालका अध्यक्षसँग २०७७ चैत्र २२ गते संयुक्त रूपमा उद्घाटन गर्नुभयो । त्यस्तै वहाँले चैत्र २३ गते दाङ जिल्लाको लमही बजारमा निर्मित राप्ती शत भण्डारको त्यहाँका मेयर तथा नगरपालिकाका अन्य अधिकारीसँग संयुक्त रूपमा उद्घाटन गर्नुभयो ।

२. यी दुवै परियोजनाहरू नेपाल-भारत विकास सहकार्य कार्यक्रम अन्तर्गत उच्च प्रभाव सामुदायिक विकास परियोजनाको रूपमा सम्पन्न गरिएको हो । भारत सरकारको नेरु. ४ करोड ६६ लाख अनुदान सहयोगमा निर्मित नयाँ अस्पताल भवनमा जेनेरल वार्ड, प्राइभेट वार्ड, अपरेसन थियटर, तालिम कक्ष, चिकित्सकका लागि बस्ने क्वार्टर तथा ड्रेनेज सिस्टमको सुवधा रहेको छ । त्यसैगरी भारत सरकारको नेरु ४ करोड २५ लाख र बाँकी नेपाल सरकार तथा उपभोक्ता समितिको सहयोगमा कूल ९ करोड ६६ लाख रूपैयाँ लागतमा ३२०० एमटी क्षमताको शत भण्डारको निर्माण गरिएको हो ।

३. नेपालका ५२ जिल्लामा ४०० वटा Diagnostic Screening & Treatment (DST) तथा मोतीबिन्दु शल्य क्रियाशालाहरू र १४ जिल्लामा TT तथा ग्रामीण भेगका वद्व्यालयहरूमा आँखा शल्य सञ्चालन गर्न हेतु भारत सरकारले नेपाल नेत्र ज्योति संघलाई हालसम्मभारु २०.९९ करोड अनुदान सहयोग उपलब्ध गराइसकेको छ । त्यस्तै भारत सरकारले नेपाल नेत्र ज्योति संघलाई पाँचवटा गाडी उपहारस्वरूप प्रदान गर्नुका साथै वद्व्यालयहरूमा बालबालिकाका लागि आँखा शल्य सञ्चालन गर्न एउटा आई केयर भ्यान पनि उपलब्ध गराएको छ ।

४. राप्ती शत भण्डारमा तरकारी, फलफूल तथा कुहिएर जाने कृषजन्य उत्पादन भण्डारण गर्न सकिनेछ । यस नवनिर्मित शत भण्डारले कृषि उत्पादनको बजार मूल्यलाई कायम राख्न त्यस क्षेत्रका साना तथा मझौला कृषकको आय स्तरलाई बढाउन सघाउ पुऱ्याउने अपेक्षा गरिएको छ ।

५. भारत सरकार र नेपाल सरकारबीच कायम भएको सहमति अनुरूप यी दुई परियोजनालाई 'उच्च प्रभाव सामुदायिक विकास परियोजना' को रूपमा अघि बढाइएको हो । नेपाल सरकारले प्राथमिकतामा राखेका क्षेत्रहरू जस्तै शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, कृषि, सरसफाई, सार्वजनिक सुवधा र नेपालका दुर्गम तथा वपन्न क्षेत्रहरूमा कनेक्टिभिटी जस्तै पुल, क्षमता निर्माण र व्यवसायिक प्रशिक्षण, स्वास्थ्य शाला जस्ता क्षेत्रहरूमा पूर्वाधार निर्माण गर्न हेतु प्रस्ताव गरिने कुनै पनि परियोजना जसको लागत नेरु. ५ करोडभन्दा कम छ त्यस्ता परियोजनालाई 'उच्च प्रभाव सामुदायिक विकास परियोजना' भनिन्छ । यी परियोजनालाई नेपाल-भारत विकास साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत लइन्छ । परियोजना क्षेत्रका मानिसहरूलाई सहयोग गर्न र लाभान्वित तुल्याउन यी परियोजनाहरू स्थानीय सरकारमार्फत कार्यान्वयन गरिएका छन् ।

६. भारत सरकार र नेपाल सरकारले स्वास्थ्य क्षेत्रलाई निकै महत्त्व दिएका छन् । भारत सरकारको ५० मिलियन अमेरिकी डलर आर्थिक सहयोगमा २०७२ सालको भूकम्पले क्षति पुऱ्याएका नेपालका दश

जिल्लामा १४७ वटा स्वास्थ्य चौकीको निर्माण भइरहेका छन् । कूल १४७ वटामध्ये २५ वटा स्वास्थ्य चौकीको ठेक्का हस्तान्तरण भइसकेको छ । स्वास्थ्यको क्षेत्रमा काम गरिरहेका नेपालका व भन्न सरकारी तथा गैरनाफामूलक संस्थाहरूलाई भारतले ८२३ वटा एम्बुलेन्स उपहारस्वरूप प्रदान गरिसकेको छ ।

७. कृषि पनि प्राथमिकतामा रहेको क्षेत्र हो । नेपालमा आवश्यक पूर्वाधार सर्जना गर्न हेतु भारत सरकार र नेपाल सरकार एक आपसमा मलेर काम गरिरहेका छन् । यी माथ उल्लिखित परियोजनाका अलावा भारतीय राजदूतावासका नियोग उप—प्रमुखले नेपाल—भारत विकास सहकार्य अन्तर्गत नेरु. ३.५ करोड लागतमा निर्माण भएको ललितपुर जिल्ला सहकारी संघको नवनिर्मित भवनको गत फाल्गुन २६ गते उद्घाटन गर्नुभयो । कसान र उपभोक्ताबीच प्रत्यक्ष सम्बन्ध स्थापित गरी बजारीकरण क्षमता बढाउन सहकारी प्रवर्द्धन केन्द्रले काम गरिरहेको छ । कृषिजन्य उत्पादनको बजारीकरणका लागि यस भवनले सूचना केन्द्रको रूपमा काम गर्ने अपेक्षा गरिएको छ । गत दुई वर्षमा भारतले ५९ जना कृषि वैज्ञानिक, कसान, जैविक खेती, माटो परीक्षण र मलखाद विज्ञान जस्ता क्षेत्रमा आबद्ध कृषिक्षेत्रका नीति निर्माणकर्तालाई दिल्लीको National Capital Region को शीर्षस्थ भारतीय कृषि केन्द्रहरूमा प्रशिक्षण दिइसकेको छ ।

८. यी परियोजनामार्फत प्राथमिकताका क्षेत्रहरूमा पूर्वाधार सुदृढ गर्ने नेपाल सरकारको प्रयासमा भारतीय राजदूतावासले सहयोग पुऱ्याइरहेको छ । भारतले नेपालमा ४४६ वटा उच्च प्रभाव सामुदायिक विकास परियोजनाहरू सम्पन्न गरिसकेको छ जसमध्ये दाङ जिल्लाको ६ वटा सहित ४१ वटा परियोजनाहरू प्रदेश नं ५ मा रहेका छन् । पूर्व—पश्चिम राजमार्ग तथा भारत—नेपाल सीमालाई जोड्ने लमहीदेखि कोइलाबाससम्मको करिब ३३.५ किलो मटर लम्बाई रहेको सडकको निर्माणका लागि भारत सरकारले नेरु. ६९.८ करोड आर्थिक सहयोग प्रदान गरेको छ । लमही र कोइलाबास सहितका नौवटा वडाका सात गाउँलाई सो कालोपत्रे सडकखण्डले जोड्दछ ।

९. भारत र नेपालबीच लामो समयदेखि अटुट बहुआयमक विकास साझेदारी रहदै आएको छ । आज सम्पन्न राप्ती शत भण्डारको उद्घाटनले भारत र नेपालबीचको विकास साझेदारीलाई प्रतिबिम्बित गर्नुका साथै कृषि क्षेत्रमा पूर्वाधार विकास गर्न नेपाल सरकारले गरेको प्रयासमा थप बल पुऱ्याएको छ ।

कठमाडौं, नेपाल

२०७७ चैत्र २३